

Születésnapibeszélgetés

Ahhoz a nagy nemzedékhez tartozik, amely honfoglalója volt az új Magyarországnak. Azok közé tartozik, akik a szabadság első pillanatától építették-gyógyították az üszkös országot, a megsebzett társadalmat, miközben történelmi változások mentek végbe, átalakult az egész világ, megváltozott az ország arca, a természetrajza és alaposan megváltozott a nép élete.

A ma 75 éves dr. Pesta László ehhez a harchoz hozzáadta minden tudását, lelkét, szívét, erejét.

Honnan indult el a gazdag ívelésű életpályán az osztatlan megbecsülésig, a magas közéleti tisztségekhez, az elismerő kitüntetésekhez, köztük a legújabbhoz, a Szocialista Magyarorszáért érdemrendhez, amelyet péntek délelőtt Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke adott át több évtizedes közéleti tevékenységének elismeréseként?

A haladó értelmet, a széles látókört a szülői házból hozta magával és volt kísérője a két háború közötti szélsőséges korszakban. Apja — Pesta Frigyes — újságíró volt. A *Budapesti Hírlap*, *Az Est*, *Esti Újság* című lapoknak a munkatársa. Pesta László Budapesten, a Rökk Szilárd utcában — ma Somogyi Béla utca — született 1902. szeptember 10-én. A négy elemi a II. kerületi Labanc utcai iskolában járta, középiskoláit a Barcsay utcai főgimnáziumban. Az utolsó évben az iskola legjobb tanulója, az érettségizők nevében ő búcsúzik az alma matertől. Egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi karán végezte. Első munkahelye a budakeszi szanatórium, majd nyolc évig városi orvos Vácon, s az első magas állás: tisztifőorvos Újpesten, a minden porcikájában gyár városban, a forradalmi munkásmozgalom egyik fellegvárában, ahol akkoriban szüntelenül „álmodott a nyomor.”

Pesta László neve összeforrt Újpestevel. Talán némi csalódást is kelt bennük, hogy a hiedelmekkel ellentétben nem Újpesten született. Sőt — mint mondja — nagy ellenszenvvel fogadták, hiszen a tisztiorvosi intézményt a Horthy-kormányzat mint antidemokratikus centralizmust hívta életre, hogy az egyre szélesedő baloldali góccokban jobboldali befolyást gyakoroljon. De alig egy év múlva a szorongó ellenségkedést őszinte bizalom váltotta fel. Így alakult ki az együttműködés a baloddallal, az ellenállókkel, a hős újpesti partizánokkal. Reményt, hitet és hajlékot adott a faji és politikai üldözötteknek, miközben egyre több feladatot vállalt az újpesti közéletben, hogy mindenhová beépülhessen az ellenállási mozgalom és menedékre találjanak a fasiszták, nyilasok, csendőrkopók üldözöttei.

— Életem legnehezebb korszakát Újpesten éltem át és ezért újpestinek érzem magam — mondja.

De hű maradt ahhoz a nyolc évhez is, amelyet Vácon töltött el és ma is intenzív a kapcsolata velük. Mint ahogy a Labancz utcai elemi — általános — iskola is kíséri életútját, hiszen az a körzet választotta országgyűlési képviselővé.

A felszabadult Újpest Nemzeti Bizottságának elnöke. Helyi elnöke a Független Kisgazdapártnak. 1945-ben nemzetgyűlési képviselő, majd — azóta is folyamatosan — országgyűlési képviselő. 1946-ban közegészségügyi főfelügyelő. Egy év múlva miniszterelnökségi államtitkár. Majd pénzügyi államtitkár, közben 14 éven át a Fővárosi Tanács elnökhelyettese. 1951 óta egyik vezetője a békemozgalomnak, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának tagja, a budapesti bizottság alelnöke, 1950 óta a Magyar Vöröskereszt országos vezetőségi tagja, 1964-től a budapesti elnöke. Hosszú éveken keresztül dolgozott alelnöki minőségben a Kulturális Kapcsolatok Intézetében.

Az országgyűlés jegyzője. A szociális-egészségügyi bizottság elnöke, az interparlamentáris csoport elnöke és a magyar-

francia csoport elnöke. S nem hiányozhat a felsorolásból ez sem: elnökségi tagja az újpesti Dózsnak, s az volt elődjének, az UTE-nak is 1939 óta. Volt elnöke is 1945—47 között.

Orvos. A gyógyítást választotta élethivatásául. Erre tette le a hipokráteszi esküt. Mint orvos, a test békéjét szolgálja, mint politikus, közéleti ember, a lélek sebeire ad gyógyírt.

Hittel vallja: „Bizom az emberekben”.

S a bizalom rádiusza megszire hat.

Az ország minden tájáról felkeresik, különösképpen egészségügyi, szociális ügyekben, és aki tisztes dolgot kér, nem megy el tőle üres kézzel.

— És ha a kérés nem tisztesítelen — mondja —, a miértet sem kérdezem. Nem vagyok ítélőbíró. Orvos vagyok, politikus, de mindenkéltől ember, éppen olyan, mint az, aki rászorul a segítségemre.

Magatartásának etikai elve emberközpontú. Mélységes emberismeret birtokosa. Vallja, hogy a viszonylagosan hosszú életnek a legteljesebb eredménye az emberek megismerése. Meggyőződése, hogy érdemes. Érdemes segíteni az emberen, még akkor is, ha egyesek érdemteleneknek is bizonyulnának rá.

Még a csalódásokban is hisz. Hiszi, hogy a közösség elleni vétség — nem bírói úton — elnyeri büntetését. Még az életben — mondja —, nem kell várni a túlvilági elszámolásra.

Nem orvosi mivolta teszi, hogy körülötte minden steril, baktériummentes, higiénikus és tiszta. Elegáns lényéből, magas műveltségéből, széles kultúrájából, intellektusából fakad. E sorok fróját több mint három évtizedes szívvelyes ismeretség fűzi hozzá. S ez a régi ismeretség emel barikádot a szokványos kérdések elé: legnagyobb élmények, legnagyobb csalódások... Egy kérdés mégis kikíváncsozik: *Hogyan telt el a legutóbbi hét? Foglaljuk csak össze:*

Kedden, 6-án a Budapesti Népfrentbizottság elnökségi ülésén beszámolt a május-júniusi bekehámpalt budapesti rendezvényeiről. *Beszédet tartott a II., V., X. kerületekben. 7-én mint az országgyűlés szociális-egészségügyi bizottságának elnöke, részt vett annak integrációs ülésén Újpesten. Csütörtökön Szentendrére és Vácra vitte Pierre Lagorce-t, francia partnerét, a francia-magyar baráti csoport elnökét — és feleségét, s bemutattnak nekik a két régi város műemlékeit, képzőművészeti kiállításait. 9-én 9 órakor a népfrentban dr. Szentistványi Gyuláné, az országos tanács titkára köszöntötte születésnapja alkalmából. 10 órakor az Elnöki Tanács elnöke átadta a magas kitüntetést. Délután a Vöröskeresztben emlékeztek meg 75. születésnapjáról. Szombaton a Balatonra kísérte francia vendégeit. Vasárnap búcsúztatja őket. Hétfőn képviselői fogadónapot tart a II. kerületi népfrentban. Úgy vélem, hogy az elkövetkező napokban, hetekben, években sem fogja gyötörni a semmittevés.*

Az emlékezés visszapillantó tükrében egy kép bontakozik ki. A felszabadulás időszakában Újpesten volt egy titkára, aki 56-ban elhagyta az országot. Amerikába került. Aztán egyszer látogatónba hazajött, majd amikor másodszer is hazalátogatott, újból felkereste Pesta Lászlót, de most már egy kéréssel. Beleszeretett egy újpesti lányba, szeretné feleségül venni és kivinni az Egyesült Államokba. Pesta László most is segít. Az esküvő Újpesten volt. Utána elutaztak Amerikába. Ebben az évben végleg hazajöttek. Magukkal hozták hároméves kisgyermeküket is. A férfi most, 56 éves korában új életet kezd az ismét megtalált hazában, Budapesten.

— Érdemes, mindig érdemes segíteni azokon, akik rászorulnak.

Gál Zoltán